

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА НА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ОСНОВІ

В.С. Лєсогорова*

Одеський державний аграрний університет

Ключові слова: інтенсифікація, галузь свинарства, інноваційно – інвестиційне забезпечення.**Анотація.** У статті розглянуті питання розвитку галузі свинарства на інноваційно-інвестиційній основі. Особлива увага приділяється заходам щодо виробництва продукції свинарства в сільськогосподарських підприємствах. Представлено пропозиції щодо інтенсифікації галузі свинарства в Україні.

Вступ. Свинарство завжди займало пріоритетне значення як в галузі тваринництва так і в розвитку агропромислового комплексу держави взагалі. Відродження галузі свинарства є не тільки продовольчою необхідністю в забезпеченні потреб людей в м'ясних продуктах, а і економічно вигідною та ефективною галуззю, яка в сучасних умовах розглядається як стабільне джерело поповнення обігових коштів підприємств, забезпечення продовольчої безпеки держави та розширення експортного потенціалу України.

Подальший розвиток галузі свинарства без інноваційно-інвестиційного забезпечення неможливий, що і обумовило актуальність теми.

Аналіз останніх досліджень. Ефективному розвитку галузі перешкоджає слабка адаптація і низька інноваційна активність агропромислових підприємств, відсутність комплексного застосування інновацій та безсистемність і непривабливість інвестиційних надходжень. Проблему розвитку галузі свинарства ґрунтовно досліджено у працях відомих вчених, зокрема В.Г. Андрійчука, О.А. Богуцького, О.П. Дриги, П.К. Канінського, С.Й. Кутікова, О.В. Мазуренко, В.І. Мацібори, В.П. Рибалки, І.С. Трончука, П.Т. Саблука, В.Г. Чабан та інших. Результати їхніх наукових досліджень мають суттєве значення для наукового забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку галузі свинарства. Проте залишається багато невирішених питань, та головним чином, не визначені пріоритетні напрямки розвитку свинарства в сучасних умовах, не обґрунтовано інноваційні основи, відсутнє інвестиційне забезпечення.

Метою дослідження є визначення концептуальних питань подальшої інтенсифікації галузі свинарства на інноваційній основі та розвитку експортного потенціалу.

Результати досліджень. Здійснені за даними Держкомстату України розрахунки показників динаміки розвитку свинарства свідчать, що в країні спостерігається динамічний розвиток галузі. На 1 січня 2011 року поголів'я свиней в Україні становить 7960,4 тис. голів, що на 105,0 % більше порівняно з поголів'ям на 1 січня 2010 року. У Південному регіоні України на 1 січня 2011 року поголів'я свиней складало 749,7 тис. голів що на 112,5 % більше порівняно з поголів'ям на 1 січня 2010 року.

Таким чином, в Україні спостерігається позитивна тенденція чисельності поголів'я свиней в сільськогосподарських підприємствах. Причинами є:

1. Зростання закупівельної ціни на м'ясо свиней;
2. Наявність запасів зернофуражу – основного корму та низькі ціни на нього;
3. Зростання інвестиційної привабливості свинарства сільськогосподарських підприємств [1].

У порівнянні з минулим роком в Одеській області в 2011 році поголів'я свиней збільшилось на 54 тис. голів. Племінну базу галузі свинарства в області представляють 18 крупних підприємств племінної справи, з них 7-племінних заводів та 11 племінних репродукторів, в яких утримується більше 20,0 тис. голів племінних свиней. Племінні господарства розводять шість порід свиней, серед яких: велика біла, українська м'ясна, полтавська м'ясна, ландрас, червона білопояса і п'єтрен.

Господарства Одеської області на сьогоднішній день взмозі повністю забезпечити власне відтворення поголів'я та реалізовувати племінний молодняк. На 1 вересня 2011 року господарствами реалізовано 1974 голви племінного молодняку свиней.

Про усвідомлення актуальності та значущості об'єкта дослідження свідчить низка нормативно-правових актів та підтримка з боку держави галузі свинарства, впроваджуються інвестиційні проекти в галузі свинарства що передбачають фінансування як з державного бюджету та і з обласних.

На прикладі Одеської області можна виділити ряд підприємств, які знайшли підтримку у відродженні свинарства з боку держави. На відродження тваринництва з обласного бюджету передбачено виділення 9,2 млн.грн., з яких було проведено закупівлю 3380 голів свиней.

В Одеській області успішно реалізуються інвестиційні проекти щодо забезпечення розвитку галузі свинарства, проводиться реконструкція та будівництво свинокомплексів, а саме:

- 11 серпня 2011 року введено в експлуатацію свинокомплекс у ТОВ "Агропрайм Холдинг" Болградського району на 24,0 тис. голів свиней. Вартість проекту становить 142,0 млн. грн;
- проводиться реконструкція свинокомплексу на 18,0 тис. голів свиней в ТОВ "Арцизька м'ясна компанія" Арцизького району (вартість проекту 22,8 млн.грн.), який буде завершено в 2015 році, але вже зараз у господарстві приріст поголів'я свиней на 1 серпня 2011 року у порівнянні з 1 січня становить 691 голову;
- проводиться реконструкція свинокомплексу на 27,0 тис. голів свиней в ТОВ "Тарутинська аграрна компанія" Тарутинського району (вартість проекту 47 млн. грн.), який планується ввести в експлуатацію у 2014 році. Але вже потрібно відмітити позитивні тенденції: за 7 місяців поточного року поголів'я зросло на 979 голів свиней;
- у ТОВ Агрофірма "Владівське подвір'я" Іванівського району будується свинокомплекс на 12,0 тис. голів (вартість проекту 40,0 млн. грн.), який планується завершити у 2015 році. Приріст поголів'я за 7 мі-

* Науковий керівник – Л.А. Бахчиванжи, кандидат економічних наук, доцент

сяців становить 369 голів.

З метою нарощування виробництва продукції тваринництва та підвищення конкурентоспроможності галузі свинарства в області реалізується комплекс організаційних заходів, серед яких можна виділити:

- затвердження регіональної програми "Тваринництво Одещини 2011-2015"
- проведення обласної виставки-аукціону племінних тварин і птиці;
- проведення обласних нарад-семінарів з питань розвитку тваринництва, на яких присутні як

представники органів державної влади, директори крупних підприємств, так і науковці, адже лише за умов спільної праці можливо досягти найкращих результатів.

Проте серед багатьох позитивних моментів розвитку галузі свинарства є і негативні: висока собівартість, що обумовлює низьку рентабельність продукції, неналагоджена переробка сировини, недосконало вивчені ринки збуту.

За ринкових умов господарювання в галузі свинарства почала домінувати тенденція випередження зростання собівартості над зростанням цін. Це призводить до зниження рентабельності, або й навіть до збитковості галузі. Свинарство втратило мотивацію до розширеного ведення тваринництва та характеризується скороченням кількості сільськогосподарських підприємств, що займаються вирощуванням свинини. При цьому залишається від'ємним баланс імпорту в торгівлі м'ясною продукцією.

Кардинальних змін потребує державна підтримка галузі. Існує об'єктивна потреба в заохоченні виробників в інноваційних змінах та впровадженні сучасних технологій в той час як в державному регулюванні домінує зрівняльний перехід до підтримки виробництва незалежно від ефективності господарювання та маркетингової спрямованості галузі свинарства. Таким чином, державне регулювання галузі та низька якість менеджменту є спрямовуваними факторами формування виробничого та експортного потенціалу свинарства, а низький технічний рівень виробництва, екстенсивні моделі розвитку свинарства призводять до зниження ефективності м'ясного підкомплексу України.

Висновки. З метою інтенсифікації галузі свинарства, нарощування виробництва високоякісної свинини, розвитку експортного потенціалу держави необхідно вирішити наступні концептуальні питання, а саме:

1. Здійснювати державні заходи з регулювання та підтримки цінової політики виробництва;
2. Забезпечити виділення коштів з державного та обласних бюджетів на підтримку галузі свинарства;
3. Менеджмент галузі свинарства має ґрунтуватися на концепції маркетингу з метою раціонального використання наявного потенціалу, тобто необхідно здійснювати комплексне вивчення ринку збуту, розширювати сектор потенційних покупців, забезпечувати відповідну до світових стандартів якість та виходити на зовнішній ринок;
4. Підвищувати економічну ефективність функціонування господарств за рахунок зниження собівартості продукції на основі новітніх технологій та інновацій;
5. Проводити переробку сировини на інноваційній основі;
6. Сформувати чіткі стратегії розвитку господарства з врахуваннями впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, підвищення рівня інвестиційної привабливості та пошуку інвесторів;
7. Необхідно більш ефективно використовувати потенціал селекційно-племінної роботи та впроваджувати її досягнення у практику господарств;
8. Потрібно комплексно підходити до вивчення проблеми ефективного функціонування галузі свинарства, адже лише так можливо досягти найкращих результатів.

Виконання запропонованих заходів забезпечать необхідний рівень прибутку господарств, позитивно вплине на соціально-економічний розвиток сільського господарства регіону та держави.

Література

1. Кулаєць М.М., Куцеконь Л.О. Стратегія інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств / М.М. Кулаєць, Л.О. Куцеконь // Економіка АПК. – 2009. – № 7. - С. 75 – 80.
2. Шуст О.А. Економічні засади виробництва та реалізації продукції свинарства в сільськогосподарських підприємствах / О.А. Шуст // Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 1. - С. 276 – 280.

Лесогорова В.С. Интенсификация отрасли свиноводства на инновационно-инвестиционной основе

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы развития отрасли свиноводства на инновационно-инвестиционной основе. Особое внимание уделяется мероприятиям по производству продукции свиноводства в сельскохозяйственных предприятиях. Представлены предложения по интенсификации отрасли свиноводства в Украине.

Ключевые слова: интенсификация, отрасль свиноводства, инновационно - инвестиционное обеспечение.

Lesogorova V.S. Intensification of pig-breeding on the innovation and investment basis

Summary. The article discusses the development of pig industry on the innovation and investment basis. Particular attention is paid to measures of the production of pig farms. Proposals for intensifying pig industry in Ukraine are submitted.

Keywords: intensification, pig-breeding, innovation and investment basis.